

Geet et eiser Sprooch wierklech sou gutt, wéi dacks behaupt gëtt? Interessanten Lieserbréif aus dem Luxemburger Wort vum 4.12.2016, Säit 25.

Luxemburger Wort
Samstag und Sonntag, den 3./4. Dezember 2016

BRIEFE AN DIE REDAKTION

25

Virun enger Mauer vu Franséisch

Geet et eiser Sprooch wierklech sou gutt, wéi dacks behaupt gëtt?

„Eiser Sprooch geet et gutt.“ – Dee Saz do héiert een a leschter Zäit nawell dacks, heiandsdo esouguer vu Leit, déi et misste besser wëssen. D'Bewäiser vun hirer Opfaassung sinn zimlech dënn. Et gëtt z. B. ëffentlech verkënnegt, Lëtzebuergesch wär nach ni esou intensiv gebraucht ginn ewéi haut: an E-Mailen, SMSen, Doublesannoncen, Houchzäitsmenüen, Reklammen, Literatur. (Am offizielle Magazin vun der Stad Lëtzebuerg „City“ z. B. steet awer kee Wuert Lëtzebuergesch!) Déi Beispiller vu virdrun hunn all eppes gemeinsam: Et si schréftlech Uwendungen vun eiser Sprooch. Eng Sprooch ass awer keng „Schreif“. „Sprooch“ kënnt vum Däitschen „sprechen“. Si muss kënne geschwat ginn, fir an engem liewege „Gespréich“ mat eise Matmënsche Problemer ze „besprechen“ an ze léisen. Ofgesinn dovun ass den SMS- an den E-Mail-Stil mat sengem rudimentäre Vokabulär a sengem fragmentaresche Sazbau kee richteg lieweg Lëtzebuergesch.

Wéi ass et dann nun awer an der Praxis mam Schwätze vun eiser Sprooch? Ee Wëssenschaftler beziffert d'Zuel vun deene Leit, déi hei am Land Lëtzebuergesch schwätzen, op 290 000. Bei enger Totalbevölkerung vu ronn 500 000 hu mer dann iwwer 200 000, déi kee Lëtzebuergesch schwätzen, an da kommen nach d'Grenzgänger derbäi! Kee Wonner, datt ech mech dann an der Minoritéit spieren. Ech stousen och ëmmer an iwwerall

op Leit, déi kee (!) Lëtzebuergesch kënne. Dacks son ech z. B. eppes op Lëtzebuergesch, a mäi Gesprächspartner äntwert mir net op Lëtzebuergesch. Wat ass meng Sprooch dann nach wäert?

Dir kënnt selwer d'Pruf op d'Exempel man. Wann Dir an e Geschäft kommt, an e Café, an e Büro asw., da fänkt emol u mat engem Saz wéi: „Ech hätt gär w.e.g.“ oder „Ech wollt emol froen...“. Je nodeem, wéi eng Äntwert Dir da kritt (z. B. „en français s.v.p.“), da wësst Dir ganz genee, wéi gutt oder schlecht et eiser Sprooch geet. Dir musst dann agëssinn, datt Dir roueg d'Äntwert Lëtzebuergesch schwätzen: un Ärem Stammdesch oder doheem an Ärer Kichen, mat Ärer Kaz; awer dobaussen...?

Soubal Dir technesch, kommerziell, finanziell, medizinesch Problemer ausserhalb vun Ärer Privatsphär hutt, musst Dir drop gefaasst sinn, virun enger Mauer vu Franséisch ze ston. Ech sinn z. B. an engem Geschäft net zerwéiert gi mat der Bemerkung: „Vous savez parfaitement qu'ici on ne parle pas le luxembourgeois!“ Meng schréftlech Reklamatioun un d'Direktioun (Nov. 2015) huet nach bis haut keng Äntwert kritt. Oder: Bei engem Autos-Akzident huet mäi Kontrahent mir gläich gesot: „J'ai la nationalité luxembourgeoise, mais je ne parle pas luxembourgeois!“ Ee berühmte Linguist seet dozou: „(Ces) anecdotes sont légions (sic) et chacun con-

naît une histoire, racontée en brève de comptoir ou portée à la connaissance du grand public sous forme de lettre à l'éditeur.“ Léigion? Wann et där Virfall esou vill gëtt, da soll hie se och als aldeeglech Demütigung begräifen an eescht huelen, aplaz se zynesch als amusant „Anekdote“ ze bagatelliséieren! Hie weist domat nëmme seng Veruechtung fir eise Sproochesituatioun. Eis Kommunikatiounsschwierkeeten hänken net un eise schlechte Wëllen, mee un der Blockade-Haltung vu gewëssen Net-Lëtzeburger oder och naturalisierte Lëtzeburger!

Vill Lëtzeburger a gehewener Positioun erkennen net dee reellen Zoustand vun eiser Sprooch, haaptsächlech aus zwéi Grënn: Engersäits komme si situatiouns- a beruufsbedéngt kaum a Kontakt ë. a. mat Déngschtleschtungspersonal, dat kee Lëtzebuergesch kann oder et ofleent. Anersäits ass Franséisch fir si Routine, a si fänke selwer déi meescht Gespréicher mat Onbekannte spontan op Franséisch un a gerochen esou net a sproochlech Konflikter. Si verstinn also net déi sproochlech Problemer vun den einfache Leit, deenen d'Franséisch weder vum Vokabulär nach vun der mëndlecher Aussprooch hier geleefeg ass.

Vun uewe kréie mir recommandiert, mir solle „selbstbewusst mat eiser Sprooch ëmgoen.“ Wéi soll een dat da maachen, wann een dru gehënnert gëtt, eise Sprooch ze schwätzen? Eis Sprooch misst net

nënnen (duerch Coursen) gefördert, mee och geschützt ginn. Deem aldeegleche Widerstand géint eise Sprooch sollt eng Grenz gesat ginn. Konkret Moossname si gefrot. Ech géif z. B. folgend Ureegung an d'Spill bréngen: All Ausländer, deen eng Aarbechtsplaz bei eis unhëlt, sollt derzou ugehale ginn, e Minimum vu Lëtzeburger Ausdréck ze kënne: vun 1 bis 100 op Lëtzebuergesch ziele kënne; déi gängest Artikelen oder Begrëffer (50-100) aus sengem Betrib op Lëtzebuergesch benenne kënne; déi geleefegst Lëtzebuergesch Ëmgangsformelen am Kontakt mat Clienten beherrschen.

Deen zoustänneg Ministère wär sécher beim Opstelle vun deene Wiederlëschte behëlleflech. Als ergänzend Moossnam sollten eis Geschäftsleit encouragéiert ginn, hir Wueren op de Präisschëlter mat Lëtzeburger Ausdréck ze bezeichnen. Da kinnt een emol erëm en Heed Zalot kafen aplaz eng „Laitue“, oder beim Bäcker eng Schlapp an eng Äppeltäsch. uerch déi franséisch Ausdréck an de Geschäfte gi vill Lëtzeburger Wieder ënnerdréckt a gi fir ëmmer verluer.

Sinn ech e Chauvinist, wann ech gär a mengem eegene Land meng ege Sprooch schwätzen? Chauvinist ass deejeinegen, deen d'Awunner vun engem Land zwéngt, seng Sprooch ze schwätzen aplaz hir eegen. Fréier an de Kolonië war dat esou! Mir si keng Kolonie. [...] Nico Thewes

Download

[Leserbrief T.png \(235.7 KiB\)](#)